4de. Jaargang — Curaçao den 23n Juli 1887. — N° 186

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURACAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl. 0,50, voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, N° 129.

De Agentuur:
JAN ELLIS, *Curaçao*, — Otrabanda.
JUAN CAPRILES, *Aruba*, — Playa.
JOSÉ A. ROSA HERRERA, *Bonaire*. — Playa.

UITSLUITEND AGENT VOOR FRANKRIJK
Teissedre 39, Rue Paradis Poissonnière, Parijs.

E Coerant aki ta sali toer Dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2.— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,25.
Un anuncio di 1 té 7 regel, fl 0,50, cada regel mas fl. 0,07½.

SCHEEPSTIJDINGEN.

aankomst alhier:

27 Juli *Maracaibo* van Maracaibo.
27 „ *Philadelphia* „ N.- York.
31 „ *Fransche St.* „ Havre.

CALENDARIO.

Juli.

24	DOMINGO	VIII despues di Pentecostes.
25	LUNA	Santiago, apost.
26	MARTES	Sta. Ana, Mama di N. Sra.
27	RAZON	S. Marcelino, c.
28	HUEBES	SS. Nazario i Victor, m.m.
29	VIERNES	Sta. Marta, v.
30	SABRA	SS. Abdon y Senen, mm.

STAND DER MAAN.

E. K. 27 Juli 9 u. 54 min. A. M.

Opkomst der Zon:
31 Juli 5 ure 41 min.

Ondergang der Zon:
31 Juli 6 ure 19 min.

SCHEEPSTIJDINGEN.

vertrek van hier:

27 Juli *Valencia* naar N.-York.
31 „ *Duitsche St.* „ Hamburgo.
8 Aug. *Philadelphia* „ New-York

HET KATHOLICISME IN ENGELAND ONDER DE REGEERING VAN KONINGIN VICTORIA.

—o—

'tIs altijd een groote troost voor ons, Katholieken, als wij het geluk hebben op den bloei en de vooruitgang van het Katholicisme te kunnen wijzen, ongeacht moeielijkheid en strijd en tegenwerking die het van alle kanten ontmoet. Wij zien en erkennen daarin een bewijs te meer voor de Goddelijkheid van onzen H. Godsdienst.

Als een troost-en hoopvol verschijnsel — zoo lazen wij dezer dagen in de *Maasbode* — mag geconstateerd worden de buitengewone bloei van het Katholicisme in het Britsche Rijk. Onder dit opzicht heeft de emancipatie der Katholieken althans heerlijke gevolgen gehad.

'tIs voor onze lezers onnoodig de bijzonderheden van den grooten vooruitgang van het Katholicisme te vermelden. Sedert jaren hebben wij herhaaldelijk cijfers gegeven, waardoor werd aangetoond, dat in de laatste 50 jaren het getal der Katholieken in Engeland en Schotland belangrijk toegenomen is, alom kerken en kloosters zijn verrezen, kloosterorden, vroeger verdreven, op den Engelschen grond zijn teruggekeerd, Katholieke scholen voor hooger, middelbaar en vooral lager onderwijs zijn ontstaan, en ontelbare personen uit alle standen en rangen der Engelsche maatschappij, die vroeger het Anglicanisme beleden, tot den Katholieken godsdienst zijn overgegaan. De hiërarchie in Engeland en Schotland is hersteld, en de geestelijkheid der drie Rijken is op de nauwste wijze met het middelpunt der Katholieke eenheid, den Stoel van Rome, verbonden.

De bloei van het Katholicisme in Engeland, zoolang een voorwerp van ieders bewondering, is mogelijk geweest, omdat de godsdienst, toen hij eenmaal vrij geworden was, geen regeeringshulp noodig had om zich te ontwikkelen. Het Protestantisme en in het algemeen iedere dwaling, het liberalisme meer dan elk andere, kan slechts bestaan en groeien als het door den Staat gesteund wordt; de Staatsruif geeft de dwaling voedsel en de politiestok een herdersstaf. Waar die onthouden of teruggenomen worden, ontstaan scheiding, scheuring, vernietiging.

Niet zoo met het Katholicisme; dat heeft alle kracht in zich zelf, en behoeft die te ontleenen noch aan de koningen, noch aan de Staten, noch aan de volken. 't Verlangt niets dan dat men het de handen niet binde, of zoo die gebonden zijn, ze losmake; dan blijft het borg voor al het overige, zijn succes is zeker.

Niet slechts Engeland, maar ieder volk, elke bladzijde der geschiedenis bevestigt de juistheid dezer stelling. 't Is waar, Engeland deed het op zeer schitterende wijze.

Daar gingen na de Emancipatie twee geweldige stroomen parallel door het Engelsche volk; parallel, want zij bleven op een afstand van elkander en schenen zich om elkander niet te bekommeren, 't waren het radicalisme en het Katholicisme; het eerste strevend naar vrijmaking van Ierland door geweld en misdaad; het tweede naar verovering van zielen door de zachte middelen van overreding en deugd. Beiden openbaarden zich schier, op hetzelfde oogenblik met een verwonderlijke kracht naar buiten: omstreeks 1850, toen eenerzijds de bisschopsstaf zich weder in Engeland vertoonde, na er 300 jaren lang uit verbannen geweest te zijn, en van den anderen kant revolutionaire elementen en beginselen uit Parijs naar Londen overstaken en daar de grondslagen der latere communistische en anarchistische school legden.

Deze twee machten bekommerden zich niet om elkander, zeiden wij. En niet zonder grond. Het radicalisme wierp zich op de politiek en streefde er naar, zelfs tot de hoogste regeeringskringen door te dringen. Dat het zeer groote overwinningen behaalde, leert de geheele regeering van lord Palmerston, die zelfs de stokebrand werd van alle Europeesche revolutiën, ja zonder wien de Italiaansche revolutie niet gelukt zou zijn.

Het Katholicisme daarentegen hield zich ver van alle politiek verwijderd. Het had de handen vol met het wegnemen der puinhoopen, door drie eeuwen van vervolging in geheel Engeland aangericht; het moest een geheel nieuwen geest brengen onder een volk, waarvan slechts hier en daar de kern nog iets van dien geest bevat; het moest de kerkregeling invoeren in ontelbare plaatsen en onder menschenmassa's, die in geheele onwetendheid daarvan waren geboren en opgegroeid. Wie weet, welke harde arbeid alleen het uitroeien van misbruiken is geweest in een land, waar sedert drie eeuwen de priester als een melaatsche geschuwd werd! En waar men meer of minder vasten voet had gekregen, moesten kerken of kapellen, scholen en hospitalen worden opgericht, om de leer en de deugden van het Katholicisme te doen wortel vatten en ontkiemen.

Voor dien uitgestrekten wijngaard waren priesters noch kloosterlingen in voldoenden getale aanwezig; men moest zich dus behelpen met de geestelijken, die men bezat, en mocht zich verheugen, als uit Nederland, België of Frankrijk priesters overkwamen, om den Engelschen clerus in zijn arbeid bij te staan.

Nu rustte zichtbaar de zegen van God op dit heerlijke beschavingswerk, want die zegen — mogen wij ons zoo uitdrukken — maakte het gedurig moeielijker. Immers hoe grooter het getal der bekeerlingen werd, des te zwaarder drukte de zorg de jeugdige Kerk, des te heldhaftiger moesten de opofferingen zijn, welke de geestelijkheid en de geloovigen zich hadden te getroosten. En wij behoeven slechts te herinneren aan de beweging der Puseyisten, om aanstonds de ontelbare bekeerlingen in het geheugen te roepen, die zelfs vóór de wederinvoering der bisschoppelijke hiërarchie plaats vonden.

Wat was natuurlijker dan dat de Kerk geheel buiten het veld der actieve politiek bleef! Het altijd kleine getal der Katholieken, hoe sterk dit ook vermeerderde, belette hun, afgevaardigden naar het Parlement te zenden; de partijen, die elkaar aan de regeeringstafel opvolgden, boezemden hun even veel of even weinig belang in; zelfs tot op dezen dag bezitten de Engelsche Katholieken geen dagblad.

Zoo hadden dus de liberale of conservatieve regeeringen zelfs geen voorwendsel om de Katholieken te kwellen, en het radicalisme had te veel de oogen op Ierland en de agrarische en andere quaestiën aldaar gevestigd, om zich met de Engelsche Katholieken bezig te houden.

Zullen echter die stroomingen altijd, of nog lang parallel blijven loopen, en dus elkaar niet ontmoeten? 't Is niet waarschijnlijk, zelfs mag men aannemen, dat de dag nadert, waarop het Katholicisme zijne krachten met het radicalisme zal hebben te meten. Dit zal ongetwijfeld geschieden op den dag, waarop het den radicalen gelukken zal, in de Iersche quaestie de overwinning te behalen. Maar 't is de vraag, of het Katholicisme het niet beletten zal, die overwinning te behalen.

Al heeft toch het Katholicisme zich verwijderd gehouden van het politiek gebied, het heeft niettemin zich onder de regeering van koningin Victoria een onmetelijken socialen invloed verworven, waarvan ieder zich overtuigen kan, die maar niet enkel de cijfers leest, welke nu en dan van den bloei van het Katholicisme in Engeland gewagen, maar zich ook de moeite geeft, de beteekenis er van te overwegen. Wanneer men b. v. leest, dat een Anglicaan zich heeft bekeerd, schijnt zulks van niet veel gewicht, maar als men verneemt, dat die Anglicaan Grootmeester der Vrijmetselaars was en Roomsch geworden, tot onderkoning van Indië benoemd werd, dan leert het bericht van die ééne bekeering, dat de Katholieke Kerk een zeer groote mate van invloed daardoor verkregen heeft. En nu werd het al voor jaren verhaald, dat onder de hovelingen der koningin vele Katholieken gevonden worden; dat er geen enkele Engelsche familie meer te vinden is, die niet ten minste één Katholiek onder hare leden telt; dat de Katholieken meer en meer talrijk worden in gemeente- en districtsbesturen, ja daar reeds niet zelden de meerderheid vormen, dat onder de schitterendste geleerden, kunstenaars en schrijvers op elk gebied Katholieken voorkomen. Hoe zou het dan anders kunnen, of de invloed van het Katholicisme op de maatschappij moet van dag tot dag toenemen en reeds een zeer groote hoogte bereikt hebben! Wie had ooit gedacht, dat nog koningin Victoria een gezant des Pausen plechtstatig aan haar hof ontvangen zou! Dit allergewichtigst feit kan alleen verklaard worden door den toenemenden socialen invloed van het Katholicisme.

Maar juist die invloed, de bloei van onzen H. Godsdienst, die nu weer breede en diepe wortelen in Engeland geschoten heeft, doet voorzien, dat het eerlang het radicalisme in den weg zal komen, en dan wordt de mogelijkheid geboren, dat de wereld met verbazing geslagen wordt, als zij het Katholicisme, de wraak des Christendoms nemende, het Anglicanisme te hulp ziet snellen tegen het radicalisme en, den in het nauw gebrachte, tot zachtere gevoelens stemmend, hem langs den weg der gematigdheid voert tot de bevrediging van Ierland. Wij zouden ons zeer vergissen, als al de pogingen van den beroemden primaat van Engeland niet daarheen gericht zijn.

Mocht de wereld van dat feit getuige zijn, zij zou, van hare verbazing bekomen, uitbarsten in een universeelen juichkreet, die tot in de ingewanden der aarde zou weerklinken.

Wij wenschen koningin Victoria toe, dat God haar dezen gelukkigen dag nog doe aanschouwen.

—o—

te tin derecho di eleccion, ma precisamente manera na Holanda, liberalnan di Bélgica no kier tende p'esai; i bien pasobra, si tur henje jega na tin derecho di eleccion den Bélgica, ta indispensable koe Catolicanan meste bini na poder, lo ke naturalmente ta causa susto grandi na liberalnan.

Sin embargo *Le Peuple*, koe ta un courant socialista, no tin tantoe miedoe, i é no tin ripara di scirbi lo ke ta sigi, causando escándalo den henter liberalismo:

Si derecho general di eleccion meste trece un majoria Catolica na poder den Cámara, p'esai nos lo no ta menos sostenedor di e derecho ai, koe nos ta awor.

Nos ta haja koe ta mucho inconsecuente i hasta asina despreciable posible pa cierto hende, koe kier jama nan mes demócrata, ta pretende di impone nan soberanía den un nacion koe no ta contento coe nan.

Si Bélgica ta den major parti Catolica, manera algun ta pretende — i lo ke di nos banda nos no ta acepta — é meste ta liber pa duna su curpa un gobierno na su gusto.

Es koe papia di otro manera, ta sostene un inconsecuencia di mas deshonroso.

Foi posicion di *Le Peuple* huzgar, no ta larga duda koe su palabranan ta sano. Una vez koe nan a eleva soberanía di pueblo como dogma; una vez nan ta desconoce, koe tin verdad i ley mas elevar, mucho mas aja riba huicio di pueblo; una vez nan kier larga pueblo decidi den toer cos, — anto ta necesario tambe koe nan meste consulta pueblo i obedece su disposicionnan, maske kiko e disposicionnan ai ta. Ma e lógica-ai ta riba sintir di liberalnan; nan no ta comprende com *Le Peuple* por papia asina. Un courant liberal, *Nation*, ta exclama jorando:

Ta berdaderamente di stranja koe despues di un siglo di trabauw, i cien anja despues di Revolucion Frances i di filósofonan di siglo XVIII, asina sorto di teoría por ocupa promé lugá den un courant, koe ta jamé un órgano di democracia socialista.

Di e manera-ai *Le Peuple* ta accepta i hasta é ta haja husto koe un gobierno por ta catolica.

Esai si e courant liberal no por accepta. Segun *Nation* anto, solamente liberalnan meste ta baas, maske *pueblo soberano* ta mil bé catolica, i maske pueblo declara, koe é kier ta gobernar pa un ministerio catolica. Gobierno lo ta i meste ta semper anti-catolica; ministerio por ta formar di liberal, di liber pensador i di mazon, ma di catolica....esaki nunca. I awor hasta socialistanan kier acepta, koe na fin di cuenta un gobierno catolica bini den Bélgica. Ma esai no por, ni lo no sosode: liberalnan ta declara esai na grito.

Amigoe fastidioso.

Liberalnan di toer lugá ta cuminsa mira, koe socialistanan ta amigoe fastidioso, i na e momento-aki Dios sa kiko nan lo no kier paga, koe nunca nan tabatin nada di haci coe nan. Un egemplo nos ta haja na Bélgica mes. Un congreso progresista koe socialistanan a tene na Bélgica ta sinta dwars den coerazon di liberalnan. I *Journal de Liége*, órgano di Frere-Orban, koe semper tabata stima radicalnan asina tantoe, ta lamenta amargamente, koe liberalnan mester misji coe n'e socialistanan. Comprendiendo por fin, koe ta imposibel pa liberalnan sigi coe n'e amigoe fastidiosonan-ai e courant, koe nos a menciona, ta exclama:

Ta necesario koe liberalnan toema coerasji i kibra coe radicalnan. Uniendo é coe n'e hendenan-ai, liberalismo a cai mucho i lo é cai mas ainda. Separando é for di nan, liberalismo lo salba.

Esta, si no ta mucho laat caba; liberalismo na Bélgica, mes cos koe na casi toer lugá, i no menos den nos Madre Patria, a entregué caba na radicalismo, i esaki to tene su preso duroe, di manera koe en vano liberalismo lo busca di ranca for di e cadena, koe é mes a mara su curpa coe n'e. Ma kiko ta jama atencion mas ta e confesion, koe ta e alianza coe radical i socialistanan a hiba liberalismo na decadencia, i koe e confesion-ai meste ta hacir pa órgano di Frere-Orban, un hombe di Estado, koe tabata un di promé aliado i cómplice di radicalnan. Pa nos Hoelanda stimar e espectáculo-ai meste ta di mucho importancia, pasobra aja tambe liberalnan ta soporta awendia mucho mahaderia di nan jioe socialistanan koe nan a malcria.

Rebista del Mercado.

NEW-YORK, Julio 7, 1887.

Azúcar. — (Mercado quieto).			
Cuba-Mascabado	3¾	@	4½
idem Centrífugo	4¾	@	5 3/16
Ptº Rico	4	@	4½
Aloe (Quieto.)		@	4
Brazilete.			
Delgado	20	@	25
Grueso	$ 25	@	30
Café. (Existencia 41,500 sacos. Mercado firme.)			
MARACAIBO.			
Trujillo	17½	@	18
Boconó	18¼	@	18¾
Mérida	18	@	19½
Cúcuta	18	@	19
Clases extra	19½	@	20
SABANILLA. (Existencia 9,700 sacos. Mercado firme).			
Ordinario	17½	@	18
Regular	18¼	@	18½
Bueno	18¾	@	18¾
Superior	18¾	@	19¼
Clases extras	19½	@	20½
LA GUAIRA, CARÁCAS Y Ptº CABELLO. (Existencia 9,000 sacos. Mercado firme).			
Trillado	17½	@	18½
Descerezado	19	@	20
CORO	17½	@	18
CIUDAD BOLIVAR	17½	@	19
Bálsamo Tolú (Quieto.)	29	@	30
Bálsamo Copaiba	31	@	32½
Cueros de chivo. (Firme.)			
Coro escojidos 1ª	53	@	
Coro escojidos 2ª	33	@	
Coro escojidos 3ª	33	@	
Maracaibo (Firme.)	27	@	
Rio Hacha sin los pequeños	30	@	
La Guaira	26	@	26½
Ptº Cabello	32½	@	
Cueros de venado. (Buena demanda.)			
Orinoco		@	30
La Guaira		@	33½
Ptº Cabello		@	30
Cueros de Res. (Quieto.)			
Dulces La Guaira	14	@	14½
,, Ptº Cabello	15½	@	15¾
Salados	11	@	13
MARACAIBO. (quieto.)			
Dulces		@	14
Salados	10	@	
SABANILLA, dulces	13½	@	
Salados y salpresos	10	@	12
BOGOTÁ, sin escojer		@	17
RIO HACHA, sin escojer		@	11½
ORINOCO, sin escojer	16½	@	
Pto. PLATA		@	12½
Caucho. (Quieto).			
Pará fino	81	@	82
,, ordinario	95	@	60
Cacao. (Quieto).			
Maracaibo	21	@	25
Carácas	17	@	18
Dividivi de Curazao.	$ 40 00	@	42.00
Maracaibo	35 00	@	40.00
Hueso. (por 2,000 lbs.)		@	15
Lana. (Quieto.)	9	@	10
Miel de Abeja. (Quieto.)			
de Cuba, por Galon en depósito	36	@	38
de Stº Domingo. ,, ,,	32	@	33
Palo de Mora. (Sin demanda.)			
Maracaibo	15.00	@	
Sabanilla	16.00	@	17.00
Zarrapia. (Existencia 290.000 lbs.)			$ 1.00

CAMBIOS. ☞ El cambio en París sobre Lóndres está hoy á fr 25.22

Sobre Lóndres Letras Banqueras á 3 d / v	$	@	4 86½
id. ,, ,, ,, 60 ,,	,,	@	4 84
Sobre Paris ,, ,, 3 ,,	frcs	@	5 18¾
id. ,, ,, ,, 60 ,,	,,	@	5 20¾
Sobre Hamburgo ,, ,, 3 ,,	M.	@	95¼
id ,, ,, ,, 60 ,,	,,	@	95

De Katholieke Illustratie.

MET HONDERDEN KEURIGE PLATEN

verschijnt in wekelijksche en maandelijksch uitgave.

12 maandelijksche afleveringen vormen een boekdeel van 416 bladzijden in folio en geven een aangename en wetenschappelijke lectuur.

Met 1° Augustus is zij haar 20ste jaargang ingetreden:

Abonnementsprijs

per jaargang....... fl 3,60

franco................ ,, 6,60 Holl. Courant.

Men abonneert zich voor een geheelen jaargang bij de Maatschappij

DE KATHOLIEKE ILLUSTRATIE,

's Hertogenbosch

of bij haar agent

Aurelio Alvarez.

(*Secret. der Union di San José.*

ADVERTENTIE.

Het bestuur van de St. JOZEF-GEZELLEN VEREENIGING maakt het publiek bij deze bekend, dat het volgens Art. 10 van het Herzien Reglement dier Vereeniging, goedgekeurd bij Gouvernements beschikking van den 24 dezer maand Nº 207, alhier een kleer- en schoenmakerij heeft opgericht in de Willemstad, Heerenstraat, Huis Nº 60 [naast de *Casa Azul*], onder den naam van LA UNION, en dat de Heeren L. M. RHODE en CORNELIS DOVAL volkomen gemachtigd zijn tot het besturen en beheeren daarvan. Tevens maakt het Bestuur bekend dat in LA UNION steeds een groote voorraad van alle soorten van nieuwe voorwerpen zal voorhanden zijn, die tot kleeren-en schoenmakerij vereischt worden.

Curaçao den 28 Maart 1887.

Namens het Bestuur

President

D. CORSEN.

Secretaris

AURELIO ALVAREZ.

ANUNCIO

Directiva di UNION DI COMPANJEROE DI SAN HOSÉ ta pone na conocementoe di público, koe, di acuerdo coe Art. 10 di Reglamento Revisar di e Union-ai, aprobar pa disposicion di Gobiernoe di dia 24 di e luna-aki Nº 207, el a establece aki un Sastrería i un Zapatería den Punda, Heerenstraat, Cas No. 60, (banda di *Casa Azul*) bao di nomber di LA UNION, i koe Senjores L. M. RHODE i CORNELIS DOVAL tin toer poder pa dirigi i mancha e winkelnan-ai. Na mes tempoe Directiva ta participa, koe na LA UNION tin existente semper un surtido grandi di toer sorto di artículo nobo propio pa Sastrería i Zapatería.

Curaçao 28 Maart 1887.

President

D. CORSEN.

Secretario

AURELIO ALVAREZ.

LA VIDA Y CORRESPONDENCIA GENERAL DEL LIBERTADOR

SIMÓN BOLIVAR

por

Felipe Larrazabal

Edición de lujo, 2 tomos, tela fl 18

Libreria de A. Bethencourt é hijos.

Música Nueva.

Larrazábal (P). op. 5 Dernier amour. Meditacion pour Piano..........fl 1.—

Larrazábal (P). op. 6. Consolation Nocturne pour Piano..........,, 1.—

Capriles (A. M.) Pensée. Nocturno pour Piano..........,, 1.—

Corsen (J. S.) Un sueño. Vals para Piano..........,, ,75

Corsen (J. C.) Reverie para piano....,, 1.—

Nicolau. Un rapto. Opera cómica en 3 actos, letra de C. Colome. Nº. 10 Noche serena. Serenata para barítono..........,, 1.—

Nº. 10 bis. id. para tenor..........,, 1.—

Fisher. Le retour du Rossignol, caprice para piano..........,, 1.50

Lafougese. Pic-Nic. d'oiseau polka....,, 1.25

Tagliaferro. Kosak Patrouille..........,, 1.50

Tagliaferro. Quand l'oiseau chante, Aubade, canto francés y piano......,, 1.25

Walter. Pompounete polka para piano..,, 1.25

IMPRENTA DE LA LIBRERIA.

4de. JAARGANG — CURAÇAO DEN 23n JULI 1887 — N° 186

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl. 0,50. voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, N° 129.

De Agentuur:
JAN ELLIS, *Curaçao,* — Otrabanda.
JUAN CAPRILES, *Aruba,* — Playa.
JOSÉ A. ROSA HERRERA, *Bonaire.* — Playa.
UITSLUITEND AGENT VOOR FRANKRIJK
Teissedre 39, Rue Paradis Poissonnière, Parijs.

E Coerant aki ta sali toer Dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2.— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,25.
Un anuncio di 1 té 7 regel, fl 0,50, cada regel mas fl. 0,07½.

SCHEEPSTIJDINGEN.
aankomst alhier:

27 Juli *Maracaibo* van Maracaibo.
27 „ *Philadelphia* „ N.- York.
31 „ *Fransche St.* „ Havre.

CALENDARIO.
Juli.

24	DOMINGO	VIII despues di Pentecostes.
25	LUNA	Santiago, apost.
26	MARTES	Sta. Ana, Mama di N. Sra.
27	RAZON	S. Marcelino, c.
28	HUEBES	SS. Nazario i Victor, m.m.
29	VIERNES	Sta. Marta, v.
30	SABRA	SS. Abdon y Senen, mm.

STAND DER MAAN.
E. K. 27 Juli 9 u. 54 min. A. M.
Opkomst der Zon:
31 Juli 5 ure 41 min.
Ondergang der Zon:
31 Juli 6 ure 19 min.

SCHEEPSTIJDINGEN.
vertrek van hier:

27 Juli *Valencia* naar N.-York.
31 „ *Duitsche St.* „ Hamburgo.
8 Aug. *Philadelphia* „ New-York

HET KATHOLICISME IN ENGELAND ONDER DE REGEERING VAN KONINGIN VICTORIA.

——o——

'tIs altijd een groote troost voor ons, Katholieken, als wij het geluk hebben op den bloei en de vooruitgang van het Katholicisme te kunnen wijzen, ongeacht moeielijkheid en strijd en tegenwerking die het van alle kanten ontmoet. Wij zien en erkennen daarin een bewijs te meer voor de Goddelijkheid van onzen H. Godsdienst.

Als een troost- en hoopvol verschijnsel — zoo lazen wij dezer dagen in de *Maasbode* — mag geconstateerd worden de buitengewone bloei van het Katholicisme in het Britsche Rijk. Onder dit opzicht heeft de emancipatie der Katholieken althans heerlijke gevolgen gehad.

'tIs voor onze lezers onnoodig de bijzonderheden van den grooten vooruitgang van het Katholicisme te vermelden. Sedert jaren hebben wij herhaaldelijk cijfers gegeven, waardoor werd aangetoond, dat in de laatste 50 jaren het getal der Katholieken in Engeland en Schotland belangrijk toegenomen is, alom kerken en kloosters zijn verrezen, kloosterorden, vroeger verdreven, op den Engelschen grond zijn teruggekeerd, Katholieke scholen voor hooger, middelbaar en vooral lager onderwijs zijn ontstaan, en ontelbare personen uit alle standen en rangen der Engelsche maatschappij, die vroeger het Anglicanisme beleden, tot den Katholieken godsdienst zijn overgegaan. De hiërarchie in Engeland en Schotland is hersteld, en de geestelijkheid der drie Rijken is op de nauwste wijze met het middelpunt der Katholieke eenheid, den Stoel van Rome, verbonden.

De bloei van het Katholicisme in Engeland, zoolang een voorwerp van ieders bewondering, is mogelijk geweest, omdat de godsdienst, toen hij eenmaal vrij geworden was, geen regeeringshulp noodig had om zich te ontwikkelen. Het Protestantisme en in het algemeen iedere dwaling, het liberalisme meer dan elk andere, kan slechts bestaan en groeien als het door den Staat gesteund wordt; de Staatsruif geeft de dwaling voedsel en de politiestok een herdersstaf. Waar die onthouden of teruggenomen worden, ontstaan scheiding, scheuring, vernietiging.

Niet zoo met het Katholicisme; dat heeft alle kracht in zich zelf, en behoeft die te ontleenen noch aan de koningen, noch aan de Staten, noch aan de volken. 't Verlangt niets dan, dat men het de handen niet binde, of zoo die gebonden zijn, ze losmake; dan blijft het borg voor al het overige, zijn succes is zeker.

Niet slechts Engeland, maar ieder volk, elke bladzijde der geschiedenis bevestigt de juistheid dezer stelling. 't Is waar, Engeland deed het op zeer schitterende wijze.

Daar gingen na de Emancipatie twee geweldige stroomen parallel door het Engelsche volk; parallel, want zij bleven op een afstand van elkander en schenen zich om elkander niet te bekommeren, 't waren het radicalisme en het Katholicisme; het eerste strevend naar vrijmaking van Ierland door geweld en misdaad; het tweede naar verovering van zielen door de zachte middelen van overreding en deugd. Beiden openbaarden zich schier op hetzelfde oogenblik met een verwonderlijke kracht naar buiten; omstreeks 1850, toen eenerzijds de bisschopsstaf zich weder in Engeland vertoonde, na er 300 jaren lang uit verbannen geweest te zijn, en van den anderen kant revolutionaire elementen en beginselen uit Parijs naar Londen overstaken en daar de grondslagen der latere communistische en anarchistische school legden.

Deze twee machten bekommerden zich niet om elkander, zeiden wij. En niet zonder grond. Het radicalisme wierp zich op de politiek en streefde er naar, zelfs tot de hoogste regeeringskringen door te dringen. Dat het zeer groote overwinningen behaalde, leert de geheele regeering van lord Palmerston, die zelfs de stokebrand werd van alle Europeesche revolutiën, ja zonder wien de Italiaansche revolutie niet gelukt zou zijn.

Het Katholicisme daarentegen hield zich ver van alle politiek verwijderd. Het had de handen vol met het wegnemen der puinhoopen, door drie eeuwen van vervolging in geheel Engeland aangericht; het moest een geheel nieuwen geest brengen onder een volk, waarvan slechts hier en daar de kern nog iets van dien geest bevat; het moest de kerkregeling invoeren in ontelbare plaatsen en onder menschenmassa's, die in geheele onwetendheid daarvan waren geboren en opgegroeid. Wie weet, welke harde arbeid alleen het uitroeien van misbruiken is geweest in een land, waar sedert drie eeuwen de priester als een melaatsche geschuwd werd! En waar men meer of minder vasten voet had gekregen, moesten kerken of kapellen, scholen en hospitalen worden opgericht, om de leer en de deugden van het Katholicisme te doen wortel vatten en ontkiemen.

Voor dien uitgestrekten wijngaard waren priesters noch kloosterlingen in voldoenden getale aanwezig; men moest zich dus behelpen met de geestelijken, die men bezat, en mocht zich verheugen, als uit Nederland, België of Frankrijk priesters overkwamen, om den Engelschen clerus in zijn arbeid bij te staan.

Nu rustte zichtbaar de zegen van God op dit heerlijke beschavingswerk, want die zegen — mogen wij ons zoo uitdrukken — maakte het gedurig moeielijker. Immers hoe grooter het getal der bekeerlingen werd, des te zwaarder drukte de zorg de jeugdige Kerk, des te heldhaftiger moesten de opofferingen zijn, welke de geestelijkheid en de geloovigen zich hadden te getroosten. En wij behoeven slechts te herinneren aan de beweging der Puseyisten, om aanstonds de ontelbare bekeerlingen in het geheugen te roepen, die zelfs vóór de wederinvoering der bisschoppelijke hiërarchie plaats vonden.

Wat was natuurlijker dan dat de Kerk geheel buiten het veld der actieve politiek bleef! Het altijd kleine getal der Katholieken, hoe sterk dit ook vermeerderde, belette hun, afgevaardigden naar het Parlement te zenden; de partijen, die elkaar aan de regeeringstafel opvolgden, boezemden hun even veel of even weinig belang in; zelfs tot op dezen dag bezitten de Engelsche Katholieken geen dagblad.

Zoo hadden dus de liberale of conservatieve regeeringen zelfs geen voorwendsel om de Katholieken te kwellen, en het radicalisme had te veel de oogen op Ierland en de agrarische en andere quaestiën aldaar gevestigd, om zich met de Engelsche Katholieken bezig te houden.

Zullen echter die stroomingen altijd, of nog lang parallel blijven loopen, en dus elkaar niet ontmoeten? 't Is niet waarschijnlijk, zelfs mag men aannemen, dat de dag nadert, waarop het Katholicisme zijne krachten met het radicalisme zal hebben te meten. Dit zal ongetwijfeld geschieden op den dag, waarop het den radicalen gelukken zal, in de Iersche quaestie de overwinning te behalen. Maar 't is de vraag, of het Katholicisme het niet beletten zal, die overwinning te behalen.

Al heeft toch het Katholicisme zich verwijderd gehouden van het politiek gebied, het heeft niettemin zich onder de regeering van koningin Victoria een onmetelijken socialen invloed verworven, waarvan ieder zich overtuigen kan, die maar niet enkel de cijfers leest, welke nu en dan van den bloei van het Katholicisme in Engeland gewagen, maar zich ook de moeite geeft, de beteekenis er van te overwegen. Wanneer men b. v. leest, dat een Anglicaan zich heeft bekeerd, schijnt zulks van niet veel gewicht, maar als men verneemt, dat die Anglicaan Grootmeester der Vrijmetselaars was en Roomsch geworden, tot onderkoning van Indië benoemd werd, dan leert het bericht van die ééne bekeering, dat de Katholieke Kerk een zeer groote mate van invloed daardoor verkregen heeft. En nu werd het al voor jaren verhaald, dat onder de hovelingen der koningin vele Katholieken gevonden worden; dat er geen enkele Engelsche familie meer te vinden is, die niet ten minste één Katholiek onder hare leden telt; dat de Katholieken meer en meer talrijk worden in gemeente- en districtsbesturen, ja daar reeds niet zelden de meerderheid vormen, dat onder de schitterendste geleerden, kunstenaars en schrijvers op elk gebied Katholieken voorkomen. Hoe zou het dan anders kunnen, of de invloed van het Katholicisme op de maatschappij moet van dag tot dag toenemen en reeds een zeer groote hoogte bereikt hebben! Wie had ooit gedacht, dat nog koningin Victoria een gezant des Pausen plechtstatig aan haar hof ontvangen zou! Dit allergewichtigst feit kan alleen verklaard worden door den toenemenden socialen invloed van het Katholicisme.

Maar juist die invloed, de bloei van onzen H. Godsdienst, die nu weer breede en diepe wortelen in Engeland geschoten heeft, doet voorzien, dat het eerlang het radicalisme in den weg zal komen, en dan wordt de mogelijkheid geboren, dat de wereld met verbazing geslagen wordt, als zij het Katholicisme, de wraak des Christendoms nemende, het Anglicanisme te hulp ziet snellen tegen het radicalisme en, den in het nauw gebrachte, tot zachtere gevoelens stemmend, hem langs den weg der gematigdheid voert tot de bevrediging van Ierland. Wij zouden ons zeer vergissen, als al de pogingen van den beroemden primaat van Engeland niet daarheen gericht zijn.

Mocht de wereld van dat feit getuige zijn, zij zou, van hare verbazing bekomen, uitbarsten in een universeelen juichkreet, die tot in de ingewanden der aarde zou weerklinken.

Wij wenschen koningin Victoria toe, dat God haar dezen gelukkigen dag nog doe aanschouwen.

——o——

MISION CATOLICANAN NA AFRICA.

CARTA di Monsenjor LAVINHAC, Obispo di Pacando, Vicario Apostólico di Nyanza, na Sociedad di propagacion di Fé.

(*Siguimentoe*).

Ora Joseph a jega na camina koe nan tabata bai maté, é tabatin mes calma koe di costumber i el a bisana e bordugoe:

"Bo meste bisa Mouanga pa mi koe el a condena mi inhustamente, ma koe mi ta pordoné di toer mi coerazon, bisé tambe koe mi ta consehé di arripentiéle, *pasobra si é no sinti àrripentimiento, lo é meste pleita coe mi dilanti di tribunal di Dios.*"

Mkadjanga a primintiéle di duna su respondi i el a bula oen be su cabez afor. Despues nan a entrega su curpa pa kima.

Ultimo palabranan di Joseph a jega na orea di rei. Promé el a tené indiferente ai riba, ma bien pronto el a moestra koe e palabranan a hasi impresion grandi riba dje. Pa stroba Joseph di contra coe n'é dilanti di Dios, el a larga mata un cierto Mouganda i ordena nan pa nan brocha coe masjá cuidao sjinisji dje dos victimanan. "Awor, el a bisa coe satisfaccion, nan no por conosé mas, ni lo é no por pleita mas diláuti di Dios."

Nan a mata dos ó tres Cristian mas huntoe cce Joseph, pasobra nan tabata culpable di profesa lei di Cristoe.

Na mes tempoe rei a declara koe lo é deshasi di toer Cristian for di su reino i koe lo é larga mata ó corre coe toer misionarionan.

Padre Lourdel i Geraud i Broeder Amans tabata spera duranti algun siman largoe, koe toer momento lo nan mester a cumpli nan sacrificio, i mira e Cristiandad, koe a cuminsa, desaparece den un rio di sanger. Ma p'e biaha-aki, Mouanga a conformé di amenasa un partida di neófitonan i larga tira nan den prizon. Poco-poco a bin tin calma despues dje promé mal tempoe; i nos roemannan por a sigi instrui nan Cristian i negernan, kende su ardor, na lugar di fria despues di morto di Joseph, tabata crece dia pa dia mas tantoe pa obra admirable di gracia, koe sigur ta sanger di mártirnan a merece pa nan.

Enemigonan di Cristiannan no tabata larga nada atras pa lamanta rei contra nan. Di dia el a larga mata Joseph, é tabata tende coe gustoe calumnia di mas ridicula, larga pasa koe é ta kere nan i koe é tin un odio grandi pa cristiannan i pa nan religion. "Lo nan kaba, mi ta larga mata nan toer," asina é tabata bisa su hendenan di confiansa. "E Cristiannan ai ta haja toer cos di Dios. Promé aja nan tabatin mi pa nan amigo; nan tabata resa pa mi i Dios tabata warda mi di toer desgracia. Awor nan ta pidi El pa toemba mi for di trono.... Mi mester libra mi, di ki manera koe ta, di e *batemo* (bordugonan)."

Nos roemannan, informa pa neófitonan di loke tabata pasa na corte, tabata spera un storm nobo. Tabata falta un chispa noema pa bolbe cende e candela. Tende di oenda esai tabata bini.

Clara Nalmasi, jioe di rei Uteza, koe ta algun luna pasar a toema nos religion, tabata poner pa warda sepulcro di un dje reinan di Bouganda. E no por a wanta e supersticionnan i brocharianan koe tabata sosode, i el a cuminsa kima figuranan, koe tabata masjá hopi, i corre coe e hasidornan di brocha, koe tabata sigura koe nan tabatin den nan *mizimu* (alma di defuntonan) un *loubari* (divinidad). E accion ai mes a consumi paganonan hopi, ma dia 22 di Mei el a comete un sacrilegio, segun nan. El a kibra un figura indecente i escandaloso, koe prins i princesanan tabata warda coe respeto i koe despues di nan morto ta un obheto di un culto redicula i muchoe bes bárbaro, i tiré den un cueba. Clara no a haja nada mas natural koe di a hasi manera mi a conta boso. Mi a lubida di bisa, koe é no a consulta misionarionan promé.

Noticia dje profanation grandi tabata masjá lihé plamar, i manera boso por comprende nan a carga toer culpa riba dje religion koe Nalmasi tabata profesa, riba misionarionan koe a sinjéle, i riba Joseph Kadoua su esposo, koe tabata un di nos neófitonan.

Segun e rumornan ai e spiritoe indignarnan lo a vinga nan causando algun desgracia general, i nan tabata corda di hasi nan bon, kimando Nalmasi i su esposo, i matando toer Cristian.

Algun dia despues, Mouanga tabata camna den su capital, i el a mira un di su pagenan koe tabata jamar Denys Sebuggouao i koe tabata Cristian, tabata sinja un otro page. El a poentré "kiko bo ta hasi ai"? "Mi ta sinjé catisasji," Denys a respondé. Mouanga koe tabata rabiar kaba di accion di Nalmasi, a bira furioso. "Warda poco," el a bisé, "lo mi cura bo sin berguenza." I na mes tempoe el a hinké coe su spada. E pober muchá a zak abau i kai muriendo, banjando den su sanger.

Matamentoe di e mucha inocente aki tabata principio di persecusjon. Rei a manda jama Katikiro meimei di anochi i declaréle koe é tabata desea un dramamentoe di sanger *pa toer esnan koe tabata resa.* Bau dje título bunita ai e bárbaronan tabata meen nos, Cristiannan. Portanan di residencia real tabata serar oen be, i porteronan a haja orde pa no larga ningun hende drenta. Un di nos Cristiannan koe tabata sabi kiko tabata pasa, a bin spiërta su rumannan den di anochi. Padre Lourdel a disidi di bai na kibramentoe di dia cerca Mouanga, pa pidiéle pordon pa su neófitonan. Den su boeki di nota coe datr 26 di Mei el a scirbi loke ta sigui riba su bisjita na corte:

Apesar koe awa ta kai i kaja ta toer na lodo, mi ta bai na Mourougnou, residencia actual di Mouanga tres ora aleu for di nos residencia Santa-Maria de Roubagá.

Na camina mi a contra algun neófito koe a anuncia mi kogementoe di Honorat, siguidor di Joseph Ukasa i Cristian tambe.

Den di esai mi kier ripara troepa armá tabata jega. Nan ta bisa mi koe e troepanan ta mandar na principal lugar di Cristiannan pa aruina nan i koge esnan koe tabata na cabes. — Mi a corda den mi mes, "awor mi ta jega laat pa stroba e desgracia." Mi a sigi camna coerason jen di tristeza. Kiko lo ta di mi? Mi no por mira esai padilanti, mi ta entrega mi na manoe di Dios, i mi ta ofrece mi enteramente na E. Por fin mi a jega na corte. Toer cos ta ketoe, ma esai ta un ketoe sepulcral. E poco hende koe mi contra, ta mira mi admirar manera ken koe kier bisa: "Ki un tribimentoe di kier presenté riba asina un dia cerca Kabaka! (rei)" Mi a sigi mi camina coe paso firme, buscando di sconde e impresjon koe mi tabata sinti, te koe mi a jega na oenda ministro tabata, kende mi a cuminda manera costumber i sigi bai aden, sin koe nan a stop mi. Ki admiracion tabata pa mi, ora mi a mira toer nos Cristian di corte liber, camnando toer sosegar di un camina na otro, como si nada a sosode. Ta mentira anto toer lo ke nan a conta mi, o mi a sonjá? Ma, no! Bon Dios kier a doena mi e consuelo di mira nan mara mi jioe stimarnan, i di bisa nan coe mi bista ultimo adios na momentoe koe nan ta bai hasi nan ultimo bringamentoe. Mi kier mira cada cabes di un grupo di sirbidornan a reuni nan hende koe tabata dilanti porta di corte di rei. Diferente di nos neófitonan ta jen di alegria: otro tabata un poco mas spantar, ma algun di nan tabata bisa nan amigo paganonan, koe tabata bisa nan,— "boso mester a salba boso mes!",—"Salba nos i pakiko?"

Charles Louanga, cabes di pagenan, kende mas parti tabata neófitonan, a wordo jamar promé. Nan tabata ricibi nan coe un hoeraa! i stem di rei ta pasa toer e boroto. E ta acusa nan riba nan religion i é ta bisa nan: "Toer koe ta resa, para n'e banda aki."

Charles Louanga i Kizito, un cristian hoven koe tabatin un caracter masjá firme pa su edad, a bai n'e lugar koe rei a moestra. Toer Cristian a sigi su egemplo. Charles i Kizito a propone di tene otro su manoe pa nan un anima otro, esta pa nan no hala atras na último momentoe.

E ta sigui.

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

Gouvernements Besluiten.

Curaçao, den 22n. Juli 1887.

Op last van den Gouverneur wordt bekend gemaakt, dat blijkens eene van den waarnemenden Consul-Generaal der *Nederlanden* voor *Columbia* ontvangen mededeeling, de Columbiaansche Regeering geen voornemen heeft uitvoering te geven aan de wet betreffende de heffing van een differentieel recht op koopmanschappen komende van de *Antillen.*

De Gouvernements Secretaris,
HELLMUND.

—Met genoegen doen wij hier mededeeling van de hooge waardeering die aan een der muzikale scheppingen van onzen landgenoot, den Heer C. Ulder, is ten deel gevallen te Barcelona (Venezuela).

Op het feest van het H. Sacrament is aldaar eene Mis, door Zijn-Ed. gecomponeerd, uitgevoerd, die, naar wij in *El Eco de Bermudez* lezen, in haar toonzetting alleszins onberispelijk is en allen lof verdient als gewijde muziek.

Ook wordt er in datzelfde blad tegelijk hulde gedaan aan de muzikale talenten van de Heeren Palm, Blasini en Corsen, allen, Curaçaonaars.

—Woensdag jl. is in het Weeshuis van Habai met bijzondere opgewektheid en met meer dan gewone plechtigheid, het feest gevierd van den patroon der weezen, den H. Hieronymus Æmilianus. 't Was dan ook dit jaar een zeer gelukkige en zegenrijke dag voor de arme weezen. Wat zij reeds lang en vurig verlangd en wat zij altijd beschouwd hadden als het grootste geluk, dit werd haar op dezen dag geschonken: God zelf zou op een bijzondere wijze met haar zijn en bij haar blijven wonen.

Bij bijzondere gunst van den H. Stoel, die Mgr. Reijnen z. g. nog voor de weeskinderen verzocht heeft, zal voortaan het Allerheiligste nacht en dag rusten in de kleine maar keurige en tot bidden stemmende kapel. De feestdag van haar H. patroon zou het begin zijn van dit onwaardeerbaar voorrecht. 's Morgens werd op een plechtige wijze het H. Sacrificie der Mis aan God opgedragen, voorafgegaan door het zingen van den lofzang „Veni Creator." Na het H. Evangelie werd in eene predikatie aan de kinderen de waarde en beteekenis verklaard van die onschatbare gunst die haar gegeven werd.

Bijna alle weezen die daar vroeger haar opvoeding genoten hebben, bevonden zich op dien dag op Habai; en nog altijd erkentelijk en dankbaar voor de genotene weldaden, deelden ook deze de vreugde over de zegen aan het Weeshuis geschonken. Ook verscheidene Zusters van Welgelegen en uit Otrobanda en nog eenige genoodigden waren tegenwoordig om hun belangstelling te toonen in het heil dat aan die arme kinderen wedervaren was.

's Namiddags ten vijf ure werd er een plechtig Lof gehouden, waaronder de Zeer Eerw. Heer Pastoor Blommerde in eene predikatie de weezen op nieuw herinnerde aan hare bevoorrechting, maar ook haar te gelijk wees op de verplichte dankbaarheid, die van haar een zuiver en heilig leven vordert.

Tot dankbaarheid werd na het „Te Deum" aangeheven, en daarna ontvingen allen den zegen van Hem, die beloofd heeft dat Hij zijn getrouwe leerlingen niet als weezen zou achterlaten, maar voor hen altijd en overal een liefdevolle, beminnende Vader zou zijn. Deze belofte is in letterlijken zin zelfs bewaarheid voor de weezen van Habai op den feestdag van haren patroonheilige.

—In den nacht van den 19n op den 20 dezer is een diefstal met inbraak gepleegd aan boord van de in de haven liggende schoener *9 de Agosto.* Dank zij den ijver van de politie werd de dief opgespoord en den volgenden morgen reeds in verzekerde bewaring gebracht.

—Verleden Vrijdag namiddag had een meisje van circa 12 jaren het ongeluk op de hoogte van *Molette* in het water te vallen, waaruit het levenloos werd opgehaald.

—Wij vestigen de aandacht onzer lezers op de veranderingen, in de volgende advertentie gemaakt.

GOUDEN PRIESTER-JUBILE

VAN

Z. H. PAUS LEO XIII.

Ter voldoening aan veler uitgedrukt verlangen, heeft het Feest-Comité besloten om ook op Curaçao eene expositie te houden van de voorwerpen die bestemd zijn om naar Rome gezonden te worden ten tijde van het gouden jubelfeest van onzen H. Vader.

Deze tentoonstelling zal plaats hebben op den 12n., 13n. en 14n. Augustus a. s., in de zaal van het Klooster der Zusters van Liefdadigheid, waar thans de klassen van de *derde Afdeeling* gehouden worden. Gedurende de drie genoemde dagen zal het lokaal der expositie voor het publiek toegankelijk zijn: 's morgens, van 8 tot 11 uur; 's namiddags, van 2 tot 6 uur.

Ook heeft het Comité bepaald en vastgesteld een entree-geld van *vijf en twintig centen.* De opbrengst van dit entree-geld zal later besteed worden ten voordeele der Katholieke armen van ons eiland.

Het Comité noodigt nogmaals allen uit, die iets vervaardigd hebben voor de *Vaticaansche Tentoonstelling*, dit uiterlijk op den 10n. Augustus a. s. te willen inzenden.

Namens het Comité
Pr. fr. W. G. WILLEMS, ORD. PRÆD.
President.
JAMES CORSEN,
Secretaris.

NEDERLAND.

—Als eene opheldering van het raadselachtig bericht dat de *Voss. Ztg.* de wereld ingezonden heeft en niets minder te lezen gaf dan dat "een vertrouwd man der Hollandsche Katholieken, de Zeer Eerw. Heer van Daehne van Varick, naar Rome gezonden was, om voor een *modus vivendi* (tusschen Quirinaal en Vaticaan) te werken," geven wij hier een ander bericht ter lezing dat veel meer aanneembaar is en ook de mogelijkheid van zulke zonderlinge tijding, genoeg in het licht stelt.

"Mr. van Daehne van Varick, voorzitter der Katholieke Club te 's Hage, is te Rome aangekomen. Hij moest Nederland officieel vertegenwoordigen bij de feesten te Florence, ter gelegenheid van de overbrenging van het stoffelijke overschot van Rossini; maar ook, naar men zegt, bijzonder de quaestie bestudeeren, betreffende de leiding aan de Katholieke Vereeniging in Nederland te geven. Het schijnt namelijk, dat een zeker aantal Nederlandsche Katholieken voornemens zijn, door middel van een petitionnement, aan te dringen op het herstel der diplomatieke betrekkingen tusschen den H. Stoel en de regeering te 's Hage."

Jhr. Mr. A. van Daehne van Varick is gesproten uit een der voornaamste Protestantsche addellijke geslachten. Zijne familie behoorde tot de kringen, waar indertijd Groen van Prinstere verkeerde. Ongeveer

12 jaren geleden is hij tot de Katholieke Kerk overgegaan en trad in de orde der Jesuïten, waar hij de H. Priesterwijding ontving. Sedert geruimen tijd is hij in het convent der EE. PP. Jesuïten, bij de St. Teresiakerk te 's Hage werkzaam.

—De *Tijd* maakt als volgt de balans op van hetgeen de Grondwetsherziening voor de Katholieken en voor de liberalen opgeleverd heeft:

"Voor ons één twijfelactig voordeel bij art. 194, één overwinning, welke noodzakelijk onvruchtbaar blijkt zoo lang de liberalen de meerderheid behouden in de Kamers! 't Is pover; pover vooral wanneer wij letten op die vele artikelen, waarin de beginselen van liberalistisch staatsrecht tot sterker ontwikkeling zijn gebracht dan in de bestaande, thans door de Tweede Kamer veroordeelde Grondwet het geval was."

BUITENLAND.

ROME.—Men verzekert, dat ten gevolge van zekere bijzondere behoeften, de onderhandelingen nopens het herstel der diplomatieke betrekkingen tusschen het Hof van St. James en het Vaticaan, thans de strekking hebben ze te herstellen onder den eenzijdigen vorm, welken ook door Pruisen is aangenomen, d. w. z. door het accrediteeren van een vasten Britschen gezant bij den H. Stoel, zonder dat vooreerst een Pauselijk gedelegeerde zich te Londen zou vestigen.

—De H. Vader arbeidt thans aan eene encycliek, die hij ter gelegenheid van zijn jubilé tot de Katholieken zal richten.

—Z. H. heeft den Luitenant en regiment-adjudant in het garde-huzaren-regiment, den heer von Chelius te Postdam, schoonzoon van den minister Von Puttkamer, het commandeurskruis van de Pius-orde verleend. Vorst Yzenburg, die ten gunste der Hessische kerkelijk-politieke wet onderhandelde, ontving de insignes van de Christus-orde.

PARIJS.— Zoowel in Frankrijk als in België willen de liberalen de opheffing van de vrijstelling der seminaristen van den militairen dienst. Daarvoor komen zij met allerlei soorten van beschouwingen over rechtvaardigheid, gelijkheid enz. voor den dag. Dat alles is niets dan schijnheiligheid; hetgeen zij verlangen, durven zij niet zeggen. Een republikein heeft dit op zeer openhartige wijze bekend gemaakt. Ziehier de verklaring van den heer Fouquier in zijne rede over de thans in discussie zijnde militaire wet in de Fransche Kamer:

„Daar de wet, die de vrijstelling van den militairen dienst voor de seminaristen opheft, waarschijnlijk door de Kamer zal gestemd en even waarschijnlijk door den Senaat zal verworpen worden, is hare toekomst vrij onzeker. Men kan haar op eene juiste wijze met den naam van „de domme wet" bestempelen. In werkelijkheid is mij geen zotter denkbeeld bekend dan dat, hetwelk de politici aanzet de weigering tot vrijstelling van 1500 tot 2000 jonge lieden, waaraan het leger volstrekt geen behoefte heeft, als een nuttig iets te beschouwen.

„Want, wat ons ontbreekt, zijn niet de mannen, waarvan men er meer heeft dan het budget kan voeden; het zijn de onderofficieren en zij, die zich opnieuw engageeren, die men voorzeker niet onder seminaristen zal vinden. Tevergeefs spreekt men over vaderlandsliefde en over gelijkheid. Dat schoone en dat groote woord is op de lippen van allen, die ze bij deze gelegenheid uitspreken, louter schijnheiligheid. Men moet er geen doekjes omwinden, maar de zaken inzien zooals zij zijn, opdat men ze juist kunne beoordeelen. Hetgeen men wil, is de seminarist bederven door hem in de kazerne te doen verblijven en op die wijze het aanwerven der geestelijkheid, dat reeds sedert lang bedreigd wordt, te beletten. Dat is de waarheid, tot welker aanduiding misschien wel eenigen moed vereischt wordt, doch welke men niet durft aantoonen."

—De *Univers* zegt, dat het Vaticaan betreffende het dienstplichtig zijn van seminaristen in Frankrijk, de Fransche regeering reeds opmerkingen heeft gemaakt.

—Generaal Ferron, de tegenwoordige Minister van Oorlog, die tot nog toe nooit meer dan eene divisie, en dan nog in vredestijd, heeft aangevoerd, is spoedig populair geworden daar hij zich een voorstander verklaarde van een slechts 3 jarigen en zelfs 2 jarigen diensttijd. Het garnizoen houden in de vestingen keurt hij af; hij wil het leger in 4 groote afdeelingen langs de Duitsche grenzen inkwartieren. Lyon kan als vesting vervallen; Nancy daarentegen en de streek tusschen Belfort en Mezières, moeten beter versterkt worden. Aan de onder-officieren wil hij een degen en hetzelfde uniform-laken als aan officieren verschaffen.

—De regeering is gunstig gezind voor de plannen, betreffende de verbinding van den Atlantischen Oceaan met de Middellandsche Zee. De afgevaardigde Delattie zal, naar aanleiding van den bouw van het Noord-Oostzee kanaal, in de kamer over de bedoelde plannen de regeering interpelleeren, en ook vragen, hoe het staat met het plan, om van Parijs eene zeehaven te maken. Wanneer de naijver tusschen Frankrijk en Duitschland eene afleiding in deze richting kon krijgen, zou geheel Europa daardoor gebaat worden.

—De Kardinaal-Aartsbisschop van Rennes heeft op het landgoed la Basse-Matte den eersten steen gezegend van de Kapel die generaal Charette ter nagedachtenis van zijne oud-zouaven en zijn in het vorige jaar overleden zoon Attanase laat bouwen. De Koning van Napels, die bij den Generaal logeerde, woonde de plechtigheid bij.

— Mgr. d' Hulst, Rector-Magnificus der Katholieke universiteit te Parijs heeft eene breve van den H. Vader ontvangen, aangaande het wetenschappelijk Katholiek international Congres, dat te Parijs zal gehouden worden. Het plan wordt zeer aangemoedigd, te meer, omdat, zooals Leo XIII in zijn schrijven opmerkt, de Rationalisten er thans op uit zijn, de natuur te doen getuigen tegen het bestaan van den Schepper. Intusschen dient er zorg gedragen te worden, dat de voorlezingen en discussiën plaats hebben volgens strenge methode. Menigeen zal het Congres komen bijwonen, die geen autoriteit is in theologische studiën; de natuurkundige, de geschiedschrijver, de wiskundige en de letterkundige bepale zich tot eigen domein, en ga niet over tot het gebied der theologie.

— De *Figaro* zegt, dat de Kroonprins van Duitschland den Graaf van Parijs onlangs is gaan bezoeken om hem te kennen te geven, dat de samenstelling van een ministerie Floquet-Boulanger binnen den tijd van eene maand door een oorlog tusschen Frankrijk en Duitschland zal worden gevolgd. Het blad zegt verder, dat de politiek van de monarchische partij die kennisgeving tot grondslag zal hebben. Er zijn velen die van meening zijn, dat de flaters der republikeinen bij het barsten van zulk een oorlog het volk naar de monarchie zullen doen terugkeeren, als de eenige redding voor de natie.

— Felix Pyat is een candidaat voor den Franschen Senaat. Hij wenscht lid van die Kamer te worden om haar te vernietigen. „Ik zal den Senaat binnengaan"—schrijft hij— „als een dynamiet-kardoes, om, als ik kan, dat bolwerk voor de Republiek in de lucht te doen springen en de Luxembourg aan de Tuileries gelijk te maken.

— Met 467 tegen 41 stemmen heeft de Kamer van Afgevaardigden de bepaling van de Militaire wet aangenomen, waarbij den verplichten diensttijd op 3 jaren wordt gesteld.

— De Leger-commissie heeft de wet voor de mobilisatie van het leger goedgekeurd, met voorbehoud later over de onderdeelen te discuteeren, na eene samenkomst met generaal Ferron.

— De militaire officieren hebben hier proef genomen met een nieuw en zorgvuldig bewerkte spoorwegtrein, bestemd om de zieken en gewonden gemakkelijk te vervoeren. De trein is naar Havre heen en terug geloopen.

— Bij het vertrek van generaal Boulanger naar Clermont Ferrand, —waar het Kabinet hem, naar men zegt, geplaatst heeft om de oudminister van Oorlog op een afstand van 250 mijlen ver van Parijs te hebben bij de Juli-feesten,—heeft het volk demonstraties ter zijne eere gehouden.

LONDEN.—Het schijnt, dat de tories en unionisten ter eere van het jubilé van koningin Victoria gezworen hebben, de Iersche quaestie in eene nog scherpere en bloediger phase te doen treden.

Het verwekt walging, de bijzonderheden te vernemen, welke de Londensche en Dublinsche bladen geven over de uitzettingen, waarmede men steeds in Bodijke blijft voortgaan. Men ziet de soldaten, de gerechtsdienaars en de handlangers van de Orangistische partij met de bajonet op het geweer de woningen der pachters belegeren, die besloten hebben, hunne woningen tot het uiterste te verdedigen. Vooral de aanval op het huis van den pachter Halloran is zeer bloedig geweest. De mannen en vrouwen, die in het belegerde huis opgesloten waren, hebben zich woedend verdedigd.

Verscheidene gerechtsdienaars werden van de ladders afgeworpen en hebben zich ernstig gewond. Van den anderen kant hebben verscheidene verdedigers bajonetsteken ontvangen. Dooden zijn er niet gevallen, doch veel bloed heeft er gevloeid, en zonder de tusschenkomst van pater Haunan, pastoor der parochie, zou deze verdediging in een slachterij ontaard zijn. De gerechtsdienaars waren zoo verbitterd, dat na de tusschenkomst van den pater Haunan een hunner aan de vrouw van het huis een hevigen slag voor den mond gaf. Doch onmiddellijk werd hij hiervoor bestraft, want een der zonen van het huis vloog op den woestaard toe en deed hem met een vuistslag over den vloer rollen.

Natuurlijkerwijze hebben de gerechtsdienaars tal van gevangenen, mannen, vrouwen en kinderen, met zich mede gevoerd. Van beide zijden zijn de gemoederen dusdanig opgewonden, dat men ieder oogenblik ernstige botsingen kan verwachten. Ook heeft de heer Davitt, die de weerstandbieding der pachters leidde, alle voorzichtigheid uit het oog verloren. Tot nu toe had hij openlijk vermaand zich te matigen, doch thans heeft hij in het openbaar verklaard, dat het hem speet het volk zoo langen tijd tot een vreedzamen tegenstand te hebben aangespoord, terwijl in Engeland geweldadigheden als waarvan hij getuige is, een oproer zouden tengevolge hebben.

Deze houding van den heer Davitt, alhoewel zij betreurenswaardig is, laat zich eenigszins verontschuldigen door de gruwelijkheid van de aanvallen der Engelschen; zoo deze blijven aanhouden, zullen zij de pachters tot een bloedbad brengen, hetgeen de handlangers van het Engelsche gouvernement wellicht gaarne wenschen.

— Markies van Winchester is overleden.

— Bij de derde lezing werd de *Coercion-bill* in het Lagerhuis op den 8sten dezer met 349 tegen 262 stemmen aangenomen.

— De Londensche Katholieken hebben de Koningin Victoria een adres aangeboden, door tusschenkomst van den minister van Binnenlandsche Zaken. In een eigenhandigen brief aan dien minister zegt H. M., dat zij altijd vertrouwen heeft gehad in hare Katholieke onderdanen, zoowel in als buiten Ierland.

— Op de bedreigingen van Rusland en Frankrijk, dat zij Klein-Azië bezetten zullen, volhardt de Sultan van Turkye bij zijne weigering om de Conventie te bekrachtigen. Italië en Duitschland dringen op die bekrachtiging aan.

BERLIJN.—Het is niet gemakkelijk onbeschaafde volken te bewegen, de zegeningen der beschaving zich te laten welgevallen. Van al wat de Duitschers aan hunne zwarte broederen in Kamaroen brengen is er echter ééne zaak, die dezen bijzonder bevalt: hunne onderlinge geschillen te doen uitmaken door een rechter. Het schijnt hun eene allermerkwaardigste instelling, om, wanneer men twist heeft, door een derden persoon te doen beslissen wie gelijk heeft. Gelijk te hebben, officiëel gelijk te hebben, is een van de streelendste gewaarwordingen, die een neger van Kameroen zich kan denken, en hij getroost zich allerlei dingen, die de nieuwe beschaving voor hem heeft ingevoerd, als hij maar procedeeren mag. De gelegenheid daartoe laat hij nooit voorbijgaan en zoekt hij zelfs gretig op. Als dan de rechter uitspraak heeft gedaan, lost hij, die in het gelijk is gesteld, vreugdeschoten en laat den ganschen dag trommelen, wat mede tot de groote liefhebberijen van de bevolking van Kamaroen behoort. Zij hebben zelfs eene zekere trommeltaal en in deze wordt dan het winnen van het proces verkondigd.

In zulk een land heeft een rechter nog eens pleizier van zijn vak. In tegenstelling van andere landen kent men hier den veroordeelde het recht toe om vier en twintig uur zijn rechter te loven.

ST. PETERSBURG.-Dat het Czaarzijn van alle Russen niet zulk een benijdenswaardig ambt is, weet ieder, doch door het volgende wordt zulks nog meer bevestigd:

Niet minder dan vijf nakomelingen van Peter den Groote vonden op onnatuurlijke wijze den dood. Grootvorst Alexei Petrowitsch liet zijn eigen vader vermoorden; Peter III viel op 17 Juli 1762 door de handen van Alexei Orlow en vorst Bajätinski; Iwan IV werd op 16 Juli 1764 door de officieren van zijn lijfwacht kapitein Wlasseuw en luitenant Tschekin, doorstoken; Paul I werd op 1 Maart 1801 door vorst Jaschwil vermoord; Alexander II viel op 13 Maart 1881 door de nihilisten. Op dezen laatsten vorst werden dikwijls moord aanslagen gepleegd. Op 4 April 1866 vuurde een student, Wladimir Karakson, een pistool op hem af. In Juli 1867 deed een Pool, Berezowski, een vergeefschen aanslag op den Czaar in de champs Elysées te Parijs. Op 14 April 1879 schoot Solowjew op hem. In den herfst van dat jaar poogde men tweemaal den keizerlijken trein in de lucht te doen springen; in 1880 ontplofde een bom in het winterpaleis; in 1881 eindelijk gelukte de aanslag op den Czaar.

En nu Alexander III???

— De *Temps* publiceert eene correspondentie uit deze stad, in welke o. a. wordt gezegd, dat de houding van Rusland in zake de Egyptische quaestie volstrekt niet onvoorzien is, daar reeds in 1882 de heer Van Giers bij circulaire koudweg verklaarde, dat in geene oplossing kan berust worden buiten goedkeuring der gezamenlijke Mogendheden. Geene Mogendheid, wordt verder nog in den brief gezegd, kan aanspraak maken op een overwegenden invloed in Egypte. Rusland is van zijn kant besloten, zijne rechten ongeschonden te handhaven.

COLON.—Gedurende een storm, die hier in den nacht van den 12n. dezer gewoed heeft, is de bliksem in een magazijn geslagen, waarin eene hoeveelheid van 12.000 pond dynamiet geborgen was.

NOTICIA.

—Nos ta jama atencion di nos lezadornan riba e trocamentonan hacir den e siguiente anuncio.

HUBILEO SACERDOTAL

DI

S. S. PAPA LEON XIII.

A fin di satisface deseo di mucho di esnan koe a contribuí na haci

koe Curaçao Catolica seà representá den *Exhibicion Vaticana*, koe lo sosode na e solemne ocasion di nos Santo Padre su hubileo di oro — Comision pa celebracion di e fiesta-ai na Curaçao a resolve di tene aki un exposicion di toer e regalonan, coe cual Catolicanan di nos Vicariato kier haci un humilde manifestacion di nan amor pa nan Soberano Pontifice.

E exposicion-aki lo sosode riba dia 12, 13 i 14 di Augustus den sala di Conbentoe di Zusternan, na oenda awendia tin clasenan di *derde Afdeeling*. Durante e tres dianan mencionar e local di exhibicion lo ta habrí pa público: mainta, di 8 te 11 ora; atardi, di 2 te 6 ora.

Comision a resolve tambe, koe cada persona meste duna *diez placa* pa nan entrada den sala di exhibicion, i koe producido total di e exposicion lo ta na beneficio di Catolica pobernan di nos isla.

Ainda un bo mas Comision ta pidi toer hende, koe tin algun efecto destinar pa *Exhibicion Vaticana*, pa nan manda lo ke nan tin, di mas tardá, te dia 10 di Augustus.

Na nomber di Comision
Pr. fr. W. G. WILLEMS, ORD. PRÆD.
President.
JAMES CORSEN,
Secretario.

---o---

Un fiesta na Habai.

Dia Razon pasar huérfananan di Habai á celebra fiesta di nan patrono San Herónimo Emiliano. E anja-aki e fiesta-ai a sosode coe mas pompa koe di costumbre, i coe razon, pasobra e dia-ai tabata un dia jen di bendicion i di felicidad pa e pober huérfananan. Dia Razon nan a haja lo ke nan tabata desea i lo ke nan tabata considera como nan fortuna di mas grandi: di un manera particular Dios lo ta coe nan i lo E biba meimei di nan. Pa un fabor especial di Santa Silja, koe difunto Monsenjor Reijnen a busca pa nan, nan lo tin Santísimo Sacramento anochi i di dia den nan kapel. E promé dia, koe nan por a disfruta di e privilegio grandi-ai, tabata dia di nan Santo Patrono.

Mainta tabatin Sacrificio di Misa, koe a cuminsa coe cantamento di himno *Veni Creator*. Atardi tabatin Lof coe predicasji, na cual ocasion Rev. Pastor Blommerde a recorda e huérfananan e privilegio koe nan tin, ma na mes tempo el a jama nan atencion riba nan gratitud, koe ta exihi di nan un bida puro i santoe. Pa gradicimentoe *Te Deum* tabata cantar, i despues toer koe tabata prosente a recibi bendicion di E, koe a priminti, koe lo E no larga su discipulo fielnan atras, manera huérfana, ma koe semper i na tur lugá lo E ta pa nan un Tata jen di amor. Huérfananan di Habai tin fortuna di mira e promesa ai cumplir pa nan.

Ultimo alocusion di S. S.

Ta 18 siglo caba, koe tabatin un acontecimiento grandi, esta: bahamento di Spiritu Consolador riba Apostelnan, coe a jena nan koe spiritu di Dios, koe a fortifica nan coe un forza sobrenatural; un forza, koe a comberti e piscador humildenan den berdadero apostol i heroë di fé, koe lo a konkista henter mundoe coe nan palabra i renova cara di mundoe coe nan predicasjon. For di e tempoe-ai p'awor, 18 siglo a pasa, i te ainda e mes Spiritu ta biba den sucesor di e apostelnan, koe. pa boca di Iglesia infalible ta sinja hende toer berdad.

Bien ta bèrdè koe mundoe kier separé for di e direccion saludable di Iglesia; bien mundoe kier sigi su caminda, sin haci caso di esnan koe Dios a pone pa goberna, ma asina mes tambe mundoe ta hajé mas i mas bruhar den un confusion grandisimo, i por fin ora é no por mira otro salida, é ta sintié obligar di spera su salbacion for di e Iglesia, asina hopi be despreciar, i scucha coe atencion na consehonan di Soberano Pontifice di e mes Iglesia.

Asina nos ta mira n'e momento-aki atrobe com toer esnan, koe ta desea felicidad di sociedad, ta tira nan bista riba Roma, na oenda nos gran Papa Leon XIII, como sucesor di Principe di Apostelnan, ta sinja mundoe semper ainda e mes principionan, koe un dia a ponetra den henter sociedad i renové, pa felicidad di humanidad. I te awe ainda nos por mira efecto saludable di e principionan-ai pa garantiza felicidad di pueblonan. Den su último discurso, dirigir na Santo Colegio di Cardinalnan, nos Santo Padre por a mustra coe satisfaccion, cuanto Iglesia a gana den último tempoe, principalmente coe relacion na Alemania, coe tendencia pacífica di Su Santidad.

Despues di papia di e situacion tristoe di Iglesia den Alemania promé koe e leynan di Mei tabata kitar, S. S. a sigi bisa:

> E ora-ai anto Nos a tuma resolucion di bai busca remedi n'e lugá, caminda Nos mester hajé, i Nos a haci esai coe muchoe mas confianza ainda, pasobra nos tabata sabi koe Nos lo a haja judador sincero i útil, no solamente den obisponan, ma tambe den diputado catolicanan, e hombernanai asina constante den defensa di asuntoe di Iglesia, kende su constancia i union a proporciona Iglesia servicio masjá grandi, primintiendo esai pa porvenir tambe. Ademas, lo ke tabata duna Nos speranza forza tabata e siguranza koe Nos tabatin di e spiritu di husticia i deseo di paz, koe tabata anima e ilustre emperador di Alemania i su gobierno.
>
> Asina Nos a medita hopi riba e medionan, koe mester a bin juda e maloe serionan; poco-poco Nos a bini di acuerdo riba diferente punto, i por fin e ley nobo, koe manera boso sabi tabata aceptar poco dia pasar, a kita un parti di e leynan enteramente i dulcifica otro parti grandemente. *Ta sigur koe e guerra asina serio, koe a entristeze Iglesia i koe no tabata menos desgraciado pa Estado ta jega na su fin.* Nos ta alegra nos, koe pa Nos esfuerzonan i judar coe boso consehonan, Nos a haja e rerultadonan-ai, i coe husticia Nos ta gradici particularmente Dios, consolador i sostenedor di Su Iglesia.

¿No ta consolador pa koe den e mes dianan di Pentecostes, koe nos tabata implora siete gracianan di Spiritu Consolador,—no ta consolador pa nos tende e palabranan-ai for di boca di E, koe ta ocupa lugá di Dios riba mundoe? Ma larga nos sigi tende Su Santidad:

> Maske ainda riba diferente punto deseo hustonan di Catolicanan meste ta cumplir, nos meste tuma na consideracion, koe lo ke nos a gana tin hopi importancia. Principal cos ta, koe ja nan no ta considera poder di Papa den gobierno di Iglesia como un poder stranjoe den Prusia i koe Papa ta liber den chercicio di su autoridad. I boso ta comprende, Reverendo Roemannan, koe no ta di menos importancia, koe obisponan a bolbe haja nan libertad; koe seminarianan ta habrir atrobe; koe diferente orde religioso a bolbe drenta Prusia. Nos ta sigui traha pa haja lo ke falta, i conociendo voluntad di ilustre Soberano di Prusia i disposicion di su ministronan, Nos tin razon pa spera, koe toer Catolica di e nacion-ai lo tin ánimo i confianza; pasobra Nos no ta desespera, di mira nan situacion bira mehor ainda.

Despues S. S. a mustra, com no solamente Prusia, ma otro parti di Alemania tambe ta duné motivo di satisfaccion. Gran Ducado di Hessen-Darmstadt a manda un representante na Roma pa trata coe Santa Silja riba revision di su leynan den e spiritu di duna libertad na Iglesia Católica, di modo koe Su Santidad ta spera, si Providencia duné bida i forza, di liberta Catolicismo den henter Alemania.

Santo Padre i Italia.

Asina Iglesia, den toer siglo ta sigui eherce su influencia jen di bendicion riba sociedad i traha na felicidad di pueblonan. Nacionnan por desconoce intencion santo i noblenan di Iglesia, E ta sigui cumpli su mision grandi i E no ta stop di mustra su amor maternal ni na esnan, koe ta hacié sufri mas tantoe. Un prueba nobo di esai ta Papa su palabranan coe relacion na Italia. Na fin di su alocucion, coe cual nos ta ocupa nos, Su Santidad dici:

> Ma Nos trabao no ta limité solamente den Alemania. Nos cuidao, Nos obra i Nos vigilancia ta extendé na toer lugá, na oendà autoridad di Papa Romano ta reconocir, i sin distinccion di nacion ni raza Nos amor ta, manera ta Nos obligacion, pa toer esnan koe ta unir den Fé Católica. Lastrar pa e amor-ai Nos ta trata di mehora situacion di Catolicanan den otro nacionnan rambe, koe no ta esnan koe Nos a menta caba. Nos meste pidi Dios coe fervor, pa koe E por larga Nos haja un bon resultado di e asunto pendientenan.
>
> Dios duna koe e deseo di paz, koe ta anima nos pa coe toer pueblo, por ta na beneficio di Italia, koe Dios a uni asina intimamente coe Pontificado Romano, i koe naturaleza mes a haci asina stimar pa Nos. Manera Nos a declara diferente be repetir caba, ta hopi tempoe caba koe Nos ta desea i coe ardor, koe henter Italia por goza di un paz garantizar i koe e desgraciado enemistad contra Pontificado Romano por desaparece; ma sin koe esaki sosode na perhuicio di husticia i di dignidad di Silja Apostólica, koe ta más insultar pa conspiración de sectanan principalmente, koe pa enemistad di pueblo. Meste bini auto — como un paso pa jega na paz — un estado di cos, den cual Papa no ta dependiente di ni un poder só i koe ta duna Papa un libertad absoluta, koe realmente merece e nomber-ai, manera derecho di toer ta exihi. Si nan kier examina e cuostión-ai profundamente, esaki no solamente lo no trece ningun perhuicio pa Italia, ma e nacion-aki lo haja aiden un apojo grandi pa su bienestar i progreso.

Movimiento di reconciliacion.

Ta sigur koe un movimiento na fabor di un reconciliacion den gobierno Italiano coe Santa Silja ta gana terreno mas i mas, i koe constantemente nos ta haja den courant Italianonan expresion, koe ta duna testimonio di deseo general pa restablecimiento di paz. Den último diananaki *Nazione*, un courant liberal di Florencia, ta publica resolucion di un reunion di un partido koe ta jamé "Conservador," koe ta duna como su opinion "koe awor ta di necesidad koe toer Italiano honrado i di buena fé manifesta necesidad i publica nan deseo pa realiza un paz sincero i completo den Iglesia i Estado." P'esai sosode e reunion ta conseha pa forma comision na toer lugá den Italia koe meste convence opinion público koe e paz-ai ta necesario. Naturalmente e comisionnan meste larga cada partido traha segun nan cordamento, i di nan banda solamente nan meste populariza e idea di reconciliacion. Ma nan meste convence nan compatriotanan, koe nan, como Catolica, meste ta penetrar di importancia grandi di libertad *completo, clá* i *absoluto* di Iglesia, den e forma koe na momento Santo Padre ta huzga necesario pa gobierno di Iglesia común, i koe nan, como Italiano, meste comprende, koe cuestion Papado ta universal i koe su resolucion ta pertenece no na Italia, ma na henter mundo. P'esai e comisionnan meste persisti riba e necesidad koe Estado tin di evita toer intervencion extrangero pa medio di un convenio den Papa coe Rei. E conservadornan ta caba bisando: un reconciliacion lo garantiza Italia un paz duradera, no asina tanto un paz material, ma sigur un paz di consensji, lo ke ta pa Estado un garantía di unidad, forza i dignidad nacional.

Dios duna koe spíritu di amor i di paz haci no solamente henter Italia catolica, ma koe tur mundoe sinti e necesidad grandi di un reconciliacion general den Iglesia coe Estado.

IMPRENTA DE LA LIBRERIA.